

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства охорони
здоров'я України

25 березня 2019 року № 667

ПОЛОЖЕННЯ

про функціональну підсистему медичного захисту населення

1. Це Положення визначає основи створення, склад, завдання, рівні, механізм діяльності функціональної підсистеми медичного захисту населення та поширюється на підприємства, установи та організації, що належать до сфери управління МОЗ, наведених у переліку, згідно з додатком до цього Положення.

2. У цьому Положенні терміни вживаються у таких значеннях:

суб'єкти господарювання у сфері охорони здоров'я – підприємства, установи та організації, що належать до сфери управління МОЗ;

функціональна підсистема медичного захисту населення (далі – функціональна підсистема) – складова частини єдиної державної системи цивільного захисту, до якої входять МОЗ, органи управління, підпорядковані їм сили цивільного захисту, суб'єкти господарювання у сфері охорони здоров'я, які виконують завдання цивільного захисту.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Кодексі цивільного захисту України.

3. Метою створення функціональної підсистеми є:

захист населення і територій від надзвичайних ситуацій у мирний час та в особливий період, зменшення матеріальних втрат у разі їх виникнення в закладах охорони здоров'я незалежно від форм власності;

організація та здійснення заходів цивільного захисту, пов'язаних із медичним захистом населення;

захист персоналу суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я у разі виникнення надзвичайних ситуацій.

4. Завданнями функціональної підсистеми є:

здійснення заходів цивільного захисту суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я;

забезпечення готовності сил і засобів до дій, забезпечення реалізації заходів щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій і небезпечних подій на суб'єктах господарювання у сфері охорони здоров'я та реагування на надзвичайні ситуації;

організація та проведення моніторингу і прогнозування виникнення надзвичайних ситуацій та їх розвитку у сфері охорони здоров'я, визначення ризиків виникнення надзвичайних ситуацій на суб'єктах господарювання у сфері охорони здоров'я відповідно до повноважень;

своєчасне і достовірне інформування заінтересованих органів виконавчої влади та населення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій на суб'єктах господарювання у сфері охорони здоров'я;

надання медичної допомоги постраждалим внаслідок надзвичайних ситуацій;

взяття участі у рятувальних та інших невідкладних роботах з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

забезпечення планування заходів цивільного захисту відповідно до функціонального призначення підсистеми;

організація та проведення навчань (тренувань) з підготовки суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я та сил цивільного захисту;

розроблення та здійснення заходів, спрямованих на забезпечення сталого функціонування суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я, або залучення МОЗ до виконання мобілізаційних завдань в особливий період;

навчання працівників суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я щодо поведінки та дій у разі виникнення надзвичайної ситуації;

навчання населення щодо поведінки та дій у разі виникнення надзвичайної ситуації відповідно до функціонального призначення підсистеми;

здійснення заходів щодо укриття персоналу та хворих (пацієнтів), суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я у захисних спорудах цивільного захисту;

розроблення та забезпечення виконання програм і планів з питань цивільного захисту;

створення, збереження і раціональне використання резерву матеріальних ресурсів, необхідних для запобігання надзвичайним ситуаціям та реагування на них;

виконання інших завдань у сфері цивільного захисту щодо забезпечення медичного захисту населення, передбачених законодавством України.

5. Безпосереднє керівництво функціональною підсистемою здійснює Міністр охорони здоров'я України.

6. До складу функціональної підсистеми входять МОЗ, суб'єкти господарювання у сфері охорони здоров'я та сили цивільного захисту.

7. Постійно діючими органами управління функціональної підсистеми (далі – органи управління) є:

на державному рівні – МОЗ (Сектор мобілізаційної роботи та цивільного захисту, Департамент впровадження реформ).

на регіональному рівні – Міністерство охорони здоров'я Автономної Республіки Крим, структурні підрозділи з питань охорони здоров'я обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій;

на місцевому рівні – районні, районні у містах Києві та Севастополі державні адміністрації, підрозділи (призначені посадові особи) з питань охорони здоров'я виконавчих органів міських (міст республіканського Автономної Республіки Крим, міст обласного і районного значення) рад;

на об'єктовому рівні – керівники суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я та спеціально призначені посадові особи з питань цивільного захисту.

8. Для забезпечення оповіщення, управління, координації дій органів управління, суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я та сил цивільного захисту функціональної підсистеми, здійснення цілодобового чергування і забезпечення збору, оброблення, узагальнення та аналізу інформації про обстановку функціонують:

на державному рівні – (оперативно-чергова, диспетчерська) Державний заклад «Українська станція виїзної екстреної консультативної медичної допомоги МОЗ України», оперативно-диспетчерський відділ Державного закладу «Український науково-практичний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф МОЗ України», Державна установа «Центр громадського здоров'я МОЗ України»;

на регіональному рівні – оперативно-диспетчерські служби центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф структурних підрозділів з питань охорони здоров'я обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, територіальні заклади громадського здоров'я;

на об'єктовому рівні – чергові (диспетчерські) служби суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я (у разі їх утворення).

Під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій управління силами

цивільного захисту здійснюється з пунктів управління в пунктах постійної дислокації.

Для забезпечення сталого управління у сфері охорони здоров'я та реалізації функцій, передбачених на особливий період, МОЗ використовує державну систему пунктів управління.

9. Для управління функціональною підсистемою використовуються телекомунікаційні мережі загального користування і спеціального призначення, а також державна система урядового зв'язку.

10. До складу сил цивільного захисту функціональної підсистеми входять:

- галузева медична спеціалізована служба цивільного захисту;
- територіальні та об'єктові медичні спеціалізовані служби цивільного захисту;
- підрозділи системи екстреної медичної допомоги та медицини катастроф;
- спеціалізовані медичні загони;
- спеціалізовані медичні бригади;
- групи радіаційного спостереження і дозиметричного контролю;
- групи хімічного спостереження і контролю;
- групи епідеміологічного спостереження і контролю;
- дезінфекційні бригади;
- інші формування цивільного захисту;
- добровільні формування цивільного захисту.

11. Режими функціонування функціональної підсистеми встановлюються відповідно до статей 11–15 Кодексу цивільного захисту України, заходи з їх реалізації визначаються відповідно до Положення про єдину державну систему цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09 січня 2014 року № 11.

12. Залежно від масштабів і особливостей надзвичайної ситуації, що прогнозується або виникла, може впроваджуватись один з таких режимів діяльності функціональної підсистеми:

- режим повсякденного функціонування;
- режим підвищеної готовності;
- режим надзвичайної ситуації;
- режим надзвичайного стану.

13. Основними заходами, що здійснюються функціональною підсистемою, є:

- 1) у режимі повсякденного функціонування:
 - організація контролю попередження виникнення надзвичайних ситуацій, керівництво діяльністю підпорядкованих суб'єктів господарювання

у сфері охорони здоров'я та сил цивільного захисту;

прогнозування обстановки, погіршення якої може призвести до виникнення надзвичайних ситуацій відповідно до функціонального призначення підсистеми;

підтримання готовності до негайного використання людських та матеріально-технічних ресурсів для зменшення збитків та витрат у разі виникнення надзвичайних ситуацій;

створення спеціалізованих підрозділів та їх підготовка до дій за призначенням;

планування заходів цивільного захисту;

участь (у межах компетенції) у виконанні цільових та науково-технічних програм щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій;

виконання планових заходів щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій;

організація підготовки фахівців цивільного захисту, керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів щодо цивільного захисту, навчання населення діям у разі виникнення надзвичайних ситуацій;

створення і поновлення матеріальних резервів для запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, ліквідації їх наслідків;

підготовка захисних споруд до використання за призначенням та підтримання їх у робочому стані;

підтримання у готовності систем оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій;

2) у режимі підвищеної готовності:

оповіщення органів управління та сил цивільного захисту функціональної підсистеми про загрозу виникнення надзвичайної ситуації, інформування про дії у можливій зоні надзвичайної ситуації;

формування оперативних груп для виявлення причин погіршення обстановки та підготовки пропозицій щодо її нормалізації;

цілодобове чергування (за потреби) членів оперативних груп;

посилення спостереження та контролю за ситуацією на територіях відповідно до функціонального призначення підсистеми;

уточнення (за потреби) планів реагування на надзвичайні ситуації, здійснення заходів щодо запобігання їх виникненню;

приведення у готовність наявних сил і засобів цивільного захисту функціональної підсистеми, визначення потреби у залученні додаткових сил і засобів;

забезпечення надійного зв'язку органів управління з органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування;

3) у режимі надзвичайної ситуації:

оповіщення органів управління та сил цивільного захисту функціональної підсистеми про виникнення надзвичайної ситуації та інформування про дії в умовах такої ситуації;

введення в дію відповідних планів реагування на надзвичайні ситуації;

призначення керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації та утворення у разі потреби спеціальної комісії з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації;

здійснення постійного прогнозування зони можливого поширення надзвичайної ситуації та масштабів можливих наслідків (у межах компетенції);

організація робіт з локалізації і ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, залучення для цього необхідних сил і засобів функціональної підсистеми (у межах компетенції);

організація та здійснення (за потреби) евакуаційних заходів, медичного забезпечення населення під час евакуації в районі надзвичайної ситуації та в місцях розміщення евакуйованого населення;

організація та забезпечення надання медичної допомоги постраждалим внаслідок надзвичайної ситуації;

організація і здійснення медичного захисту населення і територій від наслідків надзвичайної ситуації;

здійснення безперервного контролю за розвитком надзвичайної ситуації та обстановкою на аварійних об'єктах і прилеглих до них територіях;

здійснення контролю за станом довкілля, санітарно-гігієнічною та епідемічною ситуаціями в районі надзвичайної ситуації (у межах компетенції);

інформування органів управління цивільного захисту про розвиток надзвичайної ситуації та заходи, що здійснюються.

14. У період дії надзвичайного стану (в разі його введення) функціональна підсистема функціонує відповідно до вимог Кодексу цивільного захисту України та з урахуванням особливостей, що визначаються згідно із Законом України «Про правовий режим надзвичайного стану» та іншими нормативно-правовими актами.

15. В особливий період функціональна підсистема функціонує відповідно до вимог Кодексу цивільного захисту України та з урахуванням особливостей, що визначаються згідно із законами України «Про правовий режим воєнного стану», «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», а також іншими нормативно-правовими актами.

Підготовка функціональної підсистеми до виконання завдань цивільного захисту в умовах особливого періоду здійснюється завчасно у мирний час.

16. Функціональна підсистема проводить свою діяльність відповідно до планів основних заходів цивільного захисту МОЗ на рік, підготовка яких проводиться з урахуванням заходів плану основних заходів цивільного захисту України на відповідний рік.

17. Структурні підрозділи з питань охорони здоров'я обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, суб'єкти господарювання у сфері охорони здоров'я реалізують заходи цивільного захисту у сфері охорони здоров'я на підставі планів основних заходів цивільного захисту на відповідний рік.

18. Проведення заходів з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій здійснюється згідно з планами реагування на надзвичайні ситуації відповідного рівня, які розробляються:

на державному рівні – МОЗ;

у масштабі суб'єкта господарювання – суб'єктами господарювання у сфері охорони здоров'я з чисельністю працюючого персоналу понад 50 осіб;

суб'єкт господарювання у сфері охорони здоров'я з чисельністю працюючого персоналу 50 осіб і менше розробляє та затверджує інструкцію щодо дій персоналу у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій.

19. Структурні підрозділи з питань охорони здоров'я обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, суб'єкти господарювання у сфері охорони здоров'я, відповідно до функціонального призначення підсистеми, мають бути ознайомлені із заходами, визначеними у відповідних планах реагування на надзвичайні ситуації.

20. Органи управління здійснюють збір, аналіз, оброблення, зберігання та передання інформації з питань цивільного захисту, надають населенню через засоби масової інформації оперативну і достовірну інформацію про загрозу виникнення та виникнення надзвичайних ситуацій з визначенням меж їх поширення і наслідків, а також про способи і методи захисту від них.

Оприлюднення інформації про наслідки надзвичайних ситуацій здійснюється відповідно до законодавства про інформацію.

Інформування з питань цивільного захисту здійснюється за формами та у строки, встановлені ДСНС.

21. Керівництво проведенням аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт під час ліквідації наслідків надзвичайної ситуації об'єктового рівня на суб'єктах господарювання у сфері охорони здоров'я та управління силами цивільного захисту функціональної підсистеми, що залучаються до таких робіт, здійснює керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, який призначається та діє відповідно до статті 75 Кодексу цивільного захисту України.

22. Для безпосередньої організації і координації аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації

об'єктового рівня на суб'єктах господарювання у сфері охорони здоров'я утворюється штаб з ліквідації її наслідків, який є робочим органом керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

Рішення про утворення та ліквідацію такого штабу, його склад приймає керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

23. Роботи, пов'язані з реагуванням на надзвичайну ситуацію об'єктового рівня або усуненням загрози її виникнення, виконують сили цивільного захисту суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я, де виникла така ситуація, з наданням їм необхідної допомоги силами цивільного захисту функціональної підсистеми, територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту адміністративно-територіальної одиниці, на території якої розташовано такий суб'єкт господарювання у сфері охорони здоров'я.

До виконання зазначених робіт насамперед залучаються сили цивільного захисту функціональної підсистеми. У разі виникнення надзвичайної ситуації місцевого, регіонального чи державного рівня до виконання таких робіт залучаються сили цивільного захисту територіальної підсистеми єдиної державної системи, її ланки.

Залучення сил цивільного захисту до ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій здійснюється органами управління, яким підпорядковані такі сили відповідно до планів реагування на надзвичайні ситуації.

У разі потреби до ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій за рішенням керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації залучаються додаткові сили цивільного захисту.

Залучення сил цивільного захисту до проведення заходів цивільного захисту в особливий період здійснюється згідно з планами цивільного захисту на особливий період.

24. До робіт із запобігання виникненню надзвичайних ситуацій на суб'єктах господарювання у сфері охорони здоров'я та ліквідації їх наслідків можуть залучатися на добровільних або договірних засадах громадські об'єднання за наявності в учасників, які залучаються до таких робіт, відповідного рівня підготовки у порядку, визначеному керівництвом такого об'єднання або керівником робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

25. Заходи цивільного захисту в особливий період здійснюються відповідно до планів цивільного захисту суб'єктів функціональної підсистеми на особливий період.

26. Заходи щодо цільової мобілізації передбачаються у відповідних мобілізаційних планах МОЗ.

27. Сили цивільного захисту функціональної підсистеми, крім добровільних формувань цивільного захисту, укомплектовуються персоналом (кадрами) та забезпечуються засобами цивільного захисту з

урахуванням необхідності проведення робіт у автономному режимі протягом не менше трьох діб.

28. У функціональній підсистемі з метою своєчасного запобігання і ефективного реагування на надзвичайні ситуації організовується взаємодія з питань:

визначення органів управління, які безпосередньо залучаються до ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, складу і кількості сил (засобів) реагування на них;

погодження порядку здійснення спільних дій сил цивільного захисту під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій з визначенням основних завдань, місця, часу і способів їх виконання;

організації управління спільними діями органів управління, суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я та сил цивільного захисту під час виконання завдань за призначенням;

усебічного забезпечення спільних заходів, що здійснюватимуться органами управління, суб'єктами господарювання у сфері охорони здоров'я та силами цивільного захисту, у тому числі взаємного надання допомоги транспортними, інженерними, матеріальними, технічними та іншими засобами.

29. Залежно від обставин, масштабу, характеру та можливого розвитку надзвичайної ситуації взаємодія організовується на державному рівні між МОЗ та ДСНС, на регіональному, місцевому та об'єктовому рівнях – між структурними підрозділами з питань охорони здоров'я обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій та територіальними органами ДСНС, територіальними органами центральних органів виконавчої влади, місцевими органами виконавчої влади, їх силами, а також суб'єктами господарювання у сфері охорони здоров'я, в тому числі закладами громадського здоров'я.

30. З метою запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, мінімізації їх можливих наслідків, організації узгодженого реагування сил цивільного захисту на небезпечні події та надзвичайні ситуації між оперативно-черговими (черговими, диспетчерськими) службами, територіальними органами ДСНС, територіальними органами центральних органів виконавчої влади, місцевими органами виконавчої влади, їх силами, а також суб'єктами господарювання у сфері охорони здоров'я, в тому числі закладами громадського здоров'я, організовується обмін інформацією про загрозу або виникнення небезпечної події, надзвичайної ситуації та про хід ліквідації її наслідків у сфері відповідальності відповідної чергової служби.

31. Взаємодія під час здійснення заходів щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та під час ліквідації їх наслідків організовується через спеціально призначені оперативні групи або представників відповідних центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого

самоврядування, які залучаються до здійснення таких заходів.

32. Забезпечення фінансування функціональної підсистеми здійснюється за рахунок бюджетних коштів в межах бюджетних призначень, затверджених на ці цілі на відповідний період, інших не заборонених законодавством джерел.

Заступник Міністра

Олександр ЛІНЧЕВСЬКИЙ